

Kányádi falujában jártam, és a szövőasszonyt kerestem. Igaz, először nem is jó utcákba hajtottam be, a megadott házszámot keresve, de a szövőasszonyhoz azért gondolkodás nélkül elvezettek.

Amikor érkeztem, **Vilma néni fel-alá járkálva beszélt okostelefonján és utasításokat osztogatott** . Miután letette a telefont, nekem szörpös vizet rendelt a lányától, és kéréste a kedvenc ruháit, ha már le is akarom fotózni.

Ottlétem alatt még két faszállítmány érkezését is levezényelte telefonja és gyerekei segítségével, és közben életéről, munkájáról, álmairól és terveiről mesélt.

Fél hétkor úgy ültünk le beszélgetni, hogy neki ma még veteményeznie kell a kertben, és muszáj kóruspróbára is menjen, mert vasárnap kórustalálkozó lesz.

Közhely, de engem, mint egy „Y” generációst érdekelt, hogy egy háziasszonynak, **hogyan van ideje ennyi mindenre** , mi a titka ennek a motiváltságnak és a sok energiának?

„A jó férj!”

- válaszolta Vilma néni. „Én darabos vagyok, s erélyes, a férjem egy csendesebb, és mi elfogadtuk egymást, azzal a feltétellel, hogy mindent megegyezünk. Ha újra kellene válasszak, most se választanék mást, ő mellettem mindig ott volt, most is ha nem állna mellém nem tudnék ennyi mindent csinálni. Hiába na, egyedül nem lehet.”

Vilma néni tudtom szerint Székelyföld utolsó olyan szövőasszonya, aki mindent képes megvarrni és megszőni a cipóruhától, a szőnyegeken, abroszokon keresztül a különböző tájegységek népviseletéig. Mindezt úgy, hogy rendszeresen kézműves bemutatókat tart, aktívan jár vásárokbá, frissíti készletét a modern igények szerint, és még átélte a szövés teljes folyamatát a len vetésétől a szőtt ruha varrásáig, hímzéséig.

Sokáig nem nyalogathattam a szörpös vizemet, mert **egyik szövőszobából a másikba vezényelt**, beült a szövőszékbe, elmutogatott mindent, kiszállt, hozott egy ölnyi szőtttest, hogy el tudjam képzelni mi lesz a szövőszékbe befogott anyagokból. Aztán hozott még két öllel, mert úgy tettem fel a kérdést, hogy melyek azok a háztartásban használatos dolgok, amiket ő meg tud szőni. Nevetve

igazított a kérdésem: „mit nem tudok megszőni?”

Verte meg a legénykéket

Vilma néni sosem bízta a véletlenre az életét. 9 hónapos csecsemőként, 7 másik testvérével veszítette el édesanyját és hároméves volt, mikor a keresztszülei örökbe fogadták.

„Édesapám azt mondta a keresztszüleimnek: «Komám, üssed, ha nem fogad szót!» Mert **tényleg hitvány leányka voltam**, vertem meg a legénykéket, s olyan fa nem volt, amire fel nem másztam volna.”

Kislánként arról álmodott, hogy lesz egy szép, saját háza. Lett is, ott beszélgettünk a keresztszüleitől örökölt házban, amit a férjével újjáépítettek. Aki valamit is tud az akkori időkről, az sejti, hogy férjet házhoz hozni, és 8 testvér mellett egy másik családtól házat örökölni, nem kis mutatvány volt, de Vilma nénit szerették, s a keresztszülei a nevükre vették.

Kamaszként már minden szükségletét (ruhát, cipőt) kikereste magának, úgy, hogy a mezőn-erdőn gyümölcsöket gyűjtött és bort csinált belőle, amit az édesanyja eladott. Édesanyjának hívta a keresztanyját, mert megérdemelte. Tőle tanulta a szövést, varrást, hímzést, kötést, aki szintén ebből kereste a kenyeret, és már gyerekként beléivódott, hogy ebből meg lehet élni.

Fiatalasszonyként megálmodta, hogy **neki fia lesz, majd lánya, aztán újra fia**. Így is lett, de jött egy negyedik is, még egy leány: „Istennek hála”, mert a legtöbb tudását neki sikerült idáig átadnia.

Magánipart vett

Negyedik gyereke születéséig a cérnagyárban dolgozott, akkor „magánipart vett”, vagyis egyéni vállalkozói engedélyt váltott, és elkezdett kötni. Azt addig fejlesztette, hogy **egy adott ponton 15 kötőgépet működtetett**, melyeknek működését egy hét alatt tanulta meg. A családban mindenkit betanított és még 4 inast is foglalkoztatott.

Az már elég nagy termelés – gondoltam. Honnan volt annyi megrendelése egy kicsi faluban? Na meg tudom, hogy akkor elég sokan kötöttek, miért pont az ő termékeit választották?

„Nekem azért nagy érzésem van a széphez, a színek összehozásához, a modellek kigondolásához, az ízléseshez, én mindig a divat előtt jártam. Németországból kaptam divatlapokat s én már rég csináltam, amikor ide bejött az a divat.

Hát még most is, én **olyan gyönyörű standokat hajítok, hogy le a kalappal**, olyan szépen meg tudom csinálni a kivitelt, hogy az mutat. Én szeretek kreálni, valamit

elképzelni s azt megcsinálni.

Éjjel sokszor nem tudok aludni, és olyankor úgy megyen az agyam, úgy modellezek fejben, mintákat képzelek el, és másnap megpróbálom megcsinálni. Ha valaki elmegy mellettem, s valami új mintát visel magán, ránézek s azzal a minta le van véve, olyan könnyen rááll a szemem. De én nem csak megcsinálom ezeket, hanem **le is jegyzem, hogy aztán én ne vigyem a sírba**

Aztán a rendszerváltás után bejött a sok turkáló s akkor már nem érte meg. S ebből a [működésemből](#) megmaradt a rengeteg fonalam, s átálltam a szövésre."

Fél Románia körbeszőve

Közel húsz éve beállt az [Artera Alapítványhoz](#) , nekik sokat köszönhet, mert nagyon sok helyre vitték el őt, ahol rengeteg mindent tanult, de főleg azt látta meg, hogy a meglévő tudását, hogyan lehet ma értékesíteni.

Belelátott ebbe a piacba, és most már tudja, hogy egy év folyamán mikor és milyen kézműves vásárba érdemes vagy fontos elmenni. Így jár vásárolni Pitestre, Besztercére, Kolozsvárra, Tordára, Szebenbe, Brassóba, Szentgyörgyre, Csíkba, Gyergyóba, Udvarhelyre és Magyarországra.

„Én a szövést nem is, hogy szeretem, hanem imádom. Különösen, amikor látom, hogy egy

aprócska kétkezi munkámmal valakinek örömet szerezek. Ha piacozok, és nem vásárolnak, de megállnak, és gyönyörködnek a munkáimban, nekem az már fenséges."

De azért nehogy azt higgye bárki is, hogy ezzel a gyönyörködéssel Vilma néni megelégszik. Most épp egy **hagyományos bemutatóházat épít Nagygalambfalván**, ahová beköltöztetné a szövőműhelyét, és még dédelget egy álmot is, szeretné még egyszer újraélni a szövést a magvetéstől.

Így azt tervezi, hogy ír egy könyvet, vagy csináltat egy videót, amiben dokumentálja ezt a munkafolyamatot, és megmutatja, hogy a szövés nem a szövőszéktől kezdődik, hanem a mag elvetésétől.

És ahogy én láttam, Vilma néni az álmait komolyan veszi.